

"También la lluvia" i la Teologia de l'Alliberament

Dll, 14/03/2011 per Josep Maria Car...

[Minoria creativa](#)

Feia anys que en els cinemes de Barcelona no trobàvem una oferta tan interessant, qualitativa i quantitativament, de cinema espiritual o religiós. Films com "Des Dieux et des Hommes", o com "Therese" han aconseguit una presència i una audiència notable. Hi ha un tercer film, espanyol, de la directora madrilenya Icíar Bollaín, que ha passat de manera més discreta, que molt probablement no és pot qualificar directament com una pel·lícula "espiritual" o "religiosa", però, al meu entendre, presenta en un dels seus relats aspectes indissociables del cristianisme i representa una revisitació sobre l'evangelització del continent sud-americà farà ja més de cinc-cents anys.

En aquest film s'entrecreuen almenys tres històries: en primer lloc, i com a relat central, la història de la gravació d'un film sobre la primera defensa dels indígenes de part dels frares dominics Antonio de Montesinos i Bartolomé de las Casas durant "la conquesta d'Amèrica" ja des del seu més immediats inicis, en segon lloc, el contrast d'aquella defensa amb la realitat de pobresa i marginació dels indígenes cinc-cents anys més tard i, finalment, les vicissituds del mateix equip de rodatge durant la gravació en un context de revolta popular. Tres relats que fan que "También la lluvia" sigui un film més aviat tens, apassionat, en molts sentits, únic. Hi ha qui diu que el magnífic film de Bollaín, amb un guió molt treballat de Paul Laverty, és essencialment polític i probablement tenen raó. Gràcies a Bollaín entenem perquè en els països "Bolivarians" de l'Amèrica del Sud els indígenes, després de més de cinc-cents anys d'ostracisme i marginació, aconsegueixen poc a poc prendre la paraula i el poder polític. En aquest sentit, aquesta pel·lícula explica perfectament l'accés al poder de Bolívia d'Evo Morales i l'emergència del moviment indigenista a Amèrica Llatina.

Sí, el film de Bollaín és polític, però no només polític. El relat sobre Montesinos y Bartolomé de las Casas ens recorda l'existència d'un Catolicisme que ja en els primers moments de la conquesta americana va defensar els indígenes. Recordem unes frases del famós sermó de Fra Montesinos a l'Illa de l'Espanyola a l'any 1510:

"Decid, ¿Con qué derecho y con qué justicia tenéis en tan cruel y horrible servidumbre a que estos indios? ¿Con qué autoridad habéis hecho tan detestables guerras a estas gentes que estaban en sus tierras mansas y pacíficas, donde tan infinitas de ellas, con muertes y estragos, habéis consumido? Estos, ¿No son hombres? **¿No tienen ánimas racionales? ¿No sois obligados a amarles como a vosotros mismos? ¿Esto no entendéis, esto no sentís? ...**"

L'herència d'aquell Catolicisme marcaria profundament el caràcter de l'Església llatinoamericana. D'aquella sensibilitat apareixeria, als anys 70 de la passada dècada, la Teologia de l'Alliberament, una teologia que ha tingut un paper decisiu en el caràcter particular de l'Església en el continent llatinoamericà, en la formació de molts dels actuals líders polítics, cas de Lula entre d'altres, i en la mateixa configuració de la Doctrina Social de l'Església Catòlica. Bollaín, en aquest sentit, ens ajuda a recuperar i a incorporar en el nostre relat una dimensió de l'Església masses vegades oblidada o marginada.

